

KRAŠKI RELIEF

- razvije se na apnencu in drugih karbonatnih kamninah
- vode skozi razpoke pronikajo v notranjost, zato je apnenec prepustna kamnina
- voda razaplja apnenec- **KOROZIJA** ali KEMIČNO PREPAREVANJE

pogoji: apnenec-bolj čist,bolj debeli skladi in razpokan

voda-obogatena s CO₂

podnebje-vroče in vlažno

kras je ozemlje na katerem površinske vode prenikajo v notranjost-korozija-kraški pojavi.
Na pokrajini Kras so prvič raziskovali kraške pojave in nato še po svetu.

Kraški pojavi: vrtače so skledaste in lijakaste oblike

Uvale so zelo široke globeli

Kraška polja-ravnina,otoki,presihajoča jezera

Suha dolina-včasih je bola reka

Zatrepna dolina-reka se pojavi nenadoma

Kotliči- namesto vrtač so strma pobočja

Navpične:BREZNA so vez med površjem in podzemljem,globoka več 1000m

Vodoravne:JAME so izoblikovale podzemne reke z rečno erozijo, suhe in vodnate,

Staliktiti, staligniti in stebri

Kraški izviri: so vodnati, kjer so prepustne in neprepustne kamnine, jame, v obliki slapov.

Vrste krasa

Popolni-veliko kraških pojavor (kras, notranjska)

Nepopolni- ni kraških pojavor (bela krajina)

Pokriti- pokrit s travo in gozdom

Nepokriti- gol in nepokrit

Osameli- (jama Pekel)

Tropski- stožčasti, tropski pas

Visokogorski- veliko brezen, lašati (LAŠATI-majhna uravnava,ki ni poraščena)

VETERNI RELIEF

Veterno delovanje:

1. veterno odpihanje ali deflacija

2. veterna korazija- erozija

3. veterna akumulacija- sipine,brahni

najboljše možnosti so v suhem oziroma puščavskem podnebju- mehanično preparevanje.

Pogoji za nastanek puščav: -na leto do 250mm padavin, suho oz. adridno podnebje, substropski pas visokega pritiska, celinskost ali kontenentalnost, zavetrna lega(za gorami), hladni morski tokovi

Vetrna erozija

-potreben je močan veter,preparele in neporaščene kamnine

-vetrno odnašanje ali korazija

-nastane zaobljena zbrušena oblika

prenos materiala

-majhni delci so visoko v zraku

-srednje veter dvigne do 1m in v loku padajo dol tako nastane gobasta skala

vetrna akumulacija- nastanek sipin

-ko veter upočasni in je manjša moč prenosa
ob oviri se začne kopiti material in tako nastane sipina
če veter piha enakomirno nastane brahmi

vrste puščav:

1. **peščrna** puščava- površje je pokrito s peščenimi nanosi
2. **kamnita** puščava- površje je pokrito z grušcem (deflacija)
3. **skalna** puščava- gorat svet, zbrušeno golo skalovje

vzroka za nastanek so delovanje tekočih voda v preteklosti in veter.

Puhlica-sprejet sediment rumene barve

LEDENIŠKI RELIEF

Nastanek ledenikov: -podnebje, kjer je čez leto pod 0°C

- večji del padavin je sneg, ki se kopici
- sneg se večkrat tali in zmrzuje, tako nastane led in ledeniki, ki drsi navzdol in oblikuje površje
- območje poledenitve je pokrito z ledeniki

vrste poledenitve

1. GORSKA-na območju visokih gortev(alpe,himalaja), odvisne od geografske širine in nadmorske višine (premik 2-3cm na dan)
2. CELINSKA-ali kontinentalna,vso celino prekriva debeli led(antartika,grenlandija), nižinski relief(premik 1-2cm na dan)

Najpomenljivejša je bila poledenitv v pleistocenu- **WURMSKA poledenitev** (zadnja)
Alpe so do višine 1300m pokrite z ledom.

2 procesa: ledenička erozija in akumolacija

krnice-velike kotanje skledaste oblike

posledice ledenikov:obrusi zemljo, ostri robove, obliko poglobi (krnice), nastanejo jezera, balvani(večje skale), morena(talna,bočna,čelna)

snežna meja je do 2700

soliflukcija- drsenje tla

permefrost- trajno zmrzljena tla (skandinavija,sibirija)

pomenljivo: turizem, hidroelektrarna, gozdarstvo, živinoreja

OBALNI RELIEF

-morska **erozija** (abrozija)-obala se umika

-morska **akumolacija**-obala se nalaga in kopno se veča

vzroki:morski tokovi, plimovanje, valovanje...

nastanejo: rti na katerih so klifi(strma pobočja), lagune, obalne sipine